

בש"פ 1556/15 - פואד אלטורי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1556/15

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

העורר: פואד אלטורי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד במ"ת
3124-07-14 שניתנה ביום 18.2.2015 על ידי כב'
השופטת זהבה בוסתן

תאריך הישיבה: י"ז באדר התשע"ה (10.3.2015)

בשם העורר: עו"ד אורי בן נתן
בשם המשיבה: עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

החלטה

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 18.2.2015 במ"ת 3124-07-14 שניתנה על-ידי כב' השופטת ז' בוסתן, בגדרה נדחתה בקשתו של העורר לשינוי תנאי שחרורו.

עמוד 1

1. ביום 2.7.2014 הוגש כתב אישום נגד העורר ואדם נוסף (להלן: יוסף), המייחס לו עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) בצירוף סעיף 29 לחוק וניסיון שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 403 סיפא לחוק. על-פי המתואר בכתב האישום, עובר ליום 12.6.2014 קשרו העורר, יוסף ואחרים (להלן ביחד: השותפים) לשדוד את ג'מעאן שעבאן (להלן: המתלונן), עת הוביל לבנק כספי פדיון מסניפי חברת "סופר ברקת" (להלן: החברה), בה הוא מועסק. לשם כך, ביום 9.6.2014 עקב העורר אחר המתלונן במטרה ללמוד את דרכי פעולתו במהלך עבודתו. בבוקר יום 12.6.2014, לאחר שהמתלונן אסף את כספי הפדיון משמונה סניפים של החברה והגיע איתם למשרדיה לצורך תיעודם וספירתם, התקשר העורר למתלונן ושאל אותו למקום הימצאו. בסמוך לכך, הגיעו השותפים לאזור משרדי החברה בשני כלי רכב. המתלונן יצא ממשרדי החברה כשברשותו כספי הפדיון, ורכב על אופנועו לעבר הבנק. משהבחין אחד השותפים במתלונן, החל לנסוע בעקבותיו, ובהמשך פגע באופנועו במכוון באמצעות הרכב בו נהג, במטרה להפילו, ונמלט מהמקום. עקב הפגיעה, הועף האופנוע והמתלונן הוטל על הכביש בעוצמה רבה. אז, זינקו יוסף ושותף נוסף מהרכב השני, כשהם רעולי פנים ומצוידים בכפפות, רצו לעבר המתלונן והחלו לתקוף אותו, תוך שהם מנסים לתלוש את תיק הגב שלו, ובו הכספים. שוטר ששהה בסמוך למקום נזעק לזירת האירוע והצליח להשתלט על יוסף, תוך שהשותף האחר נמלט מן המקום.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטתו מיום 7.8.2014 (כב' השופטת ו' מרוז) קבע בית המשפט המחוזי כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת המיוחס לעורר בכתב האישום, כמו גם עילת מעצר, שכן הנסיבות החמורות בהן בוצעו המעשים המיוחסים לעורר מלמדים על מסוכנות גבוהה. יחד עם זאת, צוין כי ראוי לבחון קיומה של חלופת מעצר בעניינו של העורר, ועל-כן הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר. ביום 8.9.2014, ולאחר שהוגש תסקיר מעצר אשר לא בא בהמלצה על שחרור העורר לחלופת המעצר שהוצעה, הורה בית המשפט (כב' השופטת ד' עטר) על עריכת תסקיר משלים שיבחן חלופות מעצר אחרות שיוצעו לשירות המבחן על-ידי בא-כוח העורר. בתסקיר המשלים שהוגש, המליץ שירות המבחן על שחרור העורר לחלופת מעצר חדשה, ואולם בהחלטתו מיום 16.9.2014 (כב' השופטת נ' אוהד) קבע בית המשפט שאין להורות על שחרור לחלופה זו בשל התרשמותו השלילית מאחד המפקחים, ושירות המבחן התבקש לבחון מפקחים נוספים, ככל שיוצעו על-ידי העורר. ביום 28.9.2014 שלל בית המשפט המלצה נוספת של שירות המבחן, במסגרת תסקיר משלים נוסף מיום 23.9.2014, לשחרורו לחלופה מוצעת שונה, והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים. בית המשפט נימק את הדחייה בכך שהמפקחים המוצעים במסגרת חלופה זו לא יוכלו להציב לעורר גבולות כנדרש.

3. כלפי החלטה זו הגיש העורר ערר לבית משפט זה (בש"פ 7444/15 אלטורי נ' מדינת ישראל (17.11.2014)) (להלן: הערר הראשון). בהחלטה בערר הראשון קבע השופט א' רובינשטיין, כי ישנן ראיות לכאורה כנדרש, ועם זאת סבר כי בנסיבות העניין ניתן לשחרר את העורר לחלופת המעצר עליה המליץ שירות המבחן בתסקיר המשלים מיום 23.9.2014. בהקשר זה צוין, כי עברו של העורר נקי וכי המפקחים המוצעים הם אנשים נורמטיביים המבינים את תפקיד הפיקוח ואת המחויבות הנלווית לו. על-כן, קיבל בית המשפט את הערר והורה על שחרור העורר לחלופת המעצר האמורה, בתנאים מפורטים שיקבע בית המשפט המחוזי, שיכללו, בין היתר, הפקדות וערבויות גבוהות, איזוק אלקטרוני ופיקוח של 24 שעות ביממה. בעקבות ההחלטה האמורה, ביום 19.11.2014 הורה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ברק נבו) על שחרורו של העורר בתנאים הבאים: שהייה במעצר בית מוחלט בבית אחותו בכפר קאסם,

בפיקוחם של שלושה מפקחים שאושרו; ערבות צד ג' על סך 50,000 ש"ח שתחתם על-ידי כל אחד מהמפקחים; התחייבות עצמית על סך 50,000 ש"ח; הפקדה על סך 25,000 ש"ח; צו עיכוב יציאה מהארץ למשך 180 יום; איזוק אלקטרוני.

4. ביום 29.1.2015 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בתנאי שחרורו, בגדרה ביקש לאפשר לו לצאת למשך ארבע שעות ביום, לצורך התאווירות וחפוש עבודה. ביום 18.2.2015 דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ז' בוסתן) את הבקשה. הוסבר, כי חלוף הזמן מאז נקבעו תנאי השחרור בעניינו של העורר אינו עולה כדי שינוי נסיבות המצדיק עיון חוזר, ובמיוחד כאשר ההליך העיקרי מתקדם בקצב ראוי וסיומו נראה באופק הקרוב, כאשר בחודש מרץ קבועות שתי ישיבות הוכחות אשר במהלכן צפוי כי תסתיים פרשת התביעה.

הערר דנא

5. העורר, באמצעות בא-כוחו עו"ד א' בן-נתן, טוען כי שגה בית משפט קמא עת דחה את בקשתו לעיון חוזר בתנאי שחרורו. נטען, כי העורר נתון בתנאי מעצר בית מלא מזה כשלושה חודשים וזאת לאחר שהייה של ארבעה חודשים במעצר מאחורי סורג ובריח. הודגש, כי עובר למעצרו נשא העורר באחריות לפרנסת משפחתו - רעייתו ושלושת ילדיה, וכי שעות ההתאווירות מתבקשות, בין היתר, על-מנת לאפשר לו לחפש עבודה, וזאת תוך הפנייה לפסיקתו של בית משפט זה העומדת על חשיבות יכולתו של אדם להתפרנס גם כשעסקין בנאשם ששחרר בתנאים מגבילים במהלך משפטו. עוד נטען, כי בניגוד לאמור בהחלטת בית המשפט המחוזי, לא ניתן לקבוע כי סיומו של התיק קרוב, כאשר בדיון שהתקיים ביום 1.3.2015 לא התייבשו שני עדים "מרכזיים" מטעם התביעה, ובהם המתלונן. בנסיבות אלו, נטען, ברי כי לא תסתיים שמיעת העדים במהלך חודש מרץ. מכל מקום, סיום שמיעת העדויות אינה מסמנת את סיום המשפט, שכן יש לשמוע סיכומים, להכריע את הדין, ובמקרה של הרשעה - בכוונת העורר לבקש תסקיר. מדובר, אם כן, בהליך שסיומו אינו צפוי בעתיד הקרוב.

6. בדיון בפני טענה באת-כוח המשיבה, עו"ד פטל-רוזנברג, כי לגישה לא חלף מספיק זמן ולא השתנו הנסיבות באופן המצדיק עיון מחדש בהחלטה בעניין תנאי שחרורו של העורר. לגופם של דברים, טענה המשיבה כי רמת המסוכנות הנשקפת מהעורר היא גבוהה, כפי שניתן ללמוד מהתחכום והתכנון מראש שנלוו לביצוע העבירות ומהפגיעה במתלונן באמצעות רכב תוך סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. באת-כוח המשיבה הדגישה את דברי השופט א' רובינשטיין בהחלטה בערר הראשון לפיהם שחרור העורר יהיה "בתנאים חמורים", וצינה כי נוכח ההתקדמות בתיק העיקרי, אין הצדקה לקבל את הבקשה בדבר שינוי תנאי השחרור. לבסוף נטען, כי בעוד שכלל יציאה לעבודה היא עניין חיובי, העורר לא העלה הצעה קונקרטית שמצדיקה דיון בשינוי תנאי שחרורו.

דיון והכרעה

7. בראשית דברי אציין, כי איני סבור שיש בזמן הלא רב שחלף מאז קבלת ההחלטה בדבר שחרור העורר למעצר בית, כדי לשלול מניה וביה את זכותו לפנות ולבקש הקלות בתנאי השחרור. את הדרישה לחלוף "זמן ניכר" בין החלטה לבין בקשה לעיון חוזר יש לפרש בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של המקרה הנדון (ראו: פ"פ 6526/14 לוזון נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (29.10.2014)). בנוסף, אף על פי שקצב התנהלות ההליך העיקרי והצפי באשר למועד סיומו הוא שיקול שיכול להטות את הכף לטובת דחיית בקשה לשינוי תנאי שחרור, אין לדחות את הבקשה מטעם זה, כאשר קיימים

נתונים לפיהם יש אפשרות שההליך לא יסתיים בטווח הזמן הקרוב. כפי שצוין בהודעת הערר, בהליך העיקרי התעורר קושי בהבאת שניים מהעדים המרכזיים, ובתוכם המתלונן, למתן עדות, ואף הוצאו נגדם צווי הבאה. עיכוב זה במתן עדויות יוצר, בשלב זה, חוסר וודאות לגבי מועד סיום ההליכים המשפטיים. נוכח האמור, יש מקום לדון בבקשתו של העורר לגופה.

8. לגופו של עניין, את הבקשה לשינוי תנאי השחרור יש לבחון בהתחשב במסוכנות העורר כפי שזו עולה מתסקירי שירות המבחן וממכלול הנסיבות, לרבות נסיבות ביצוע העבירות. בית משפט זה כבר נתן את דעתו בעניין רמת המסוכנות הנשקפת מהעורר בערר הראשון בכך שקבע, כי הוא ישוחרר "בתנאים מחמירים". נוכח הזמן הלא רב שחלף מאז שהעורר שוחרר לחלופת מעצר איני סבור שחל שינוי ממשי בהערכת המסוכנות. עם זאת, נוכח עמידתו של העורר בתנאי מעצר הבית והאפשרות שההליך לא יסתיים בקרוב, יש מקום לשקול שינוי מסוים בתנאי השחרור של העורר ולהקל עליו במשהו.

9. העורר מבקש בהודעת הערר אפשרות יציאה לארבע שעות מדי בוקר לצורך חיפוש עבודה. בעניין זה, מקובלת עליי טענתה של המשיבה לפיה בקשתו זו של העורר, ככל שעניינה חיפוש עבודה, היא סתמית וכוללת מדי. העורר לא הסביר ולא ביאר מדוע נדרש "חלון" של ארבע שעות תמימות מדי יום ביומו לצורך חיפוש עבודה. בהעדר קשר ברור בין המטרה המוצהרת של חיפוש עבודה לבין השינוי המבוקש בתנאי השחרור, אין הצדקה לשינוי המבוקש. עם זאת, מתוך הבנת החשיבות שבמציאת עבודה, ומבלי לקבוע עמדה בשאלה האם יהיה מקום להקל בתנאי השחרור לצורך יציאה לעבודה, פתוחה הדרך בפני העורר להגיש בקשה קונקרטית ליציאה ממעצר הבית לצורך ראיונות עבודה וכד'.

10. העורר העלה הצדקה נוספת להקלה בתנאי שחרורו והיא הצורך בהתאוררות. על אף חשיבותם הברורה של חלונות התאוררות לעורר, גם במקרה זה יש ליצור התאמה בין האמצעי לבין המטרה. באיזון בין הצורך לשמור על "שחרור בתנאים חמורים" לבין הרצון לאפשר "שחרור לחץ" והתאוררות, האיזון הנכון להשקפתי הוא יצירת "חלון" יציאה ממעצר הבית של שעתיים, פעמיים בשבוע בליווי מפקחים (השוו: פ"פ 3362/14 מזרחי נ' מדינת ישראל (21.5.2014)).

11. על יסוד האמור לעיל מתקבל הערר באופן חלקי, במובן זה שהעורר יוכל לצאת מבית אחותו בכפר קאסם בין השעות 16:00-18:00 בימים שני ורביעי בשבוע. היציאה ממעצר הבית לצורך התאוררות תהיה בליווי אחד מהמפקחים ובתנאי שהעורר לא ייצא מתחומי כפר קאסם. כל יתר תנאי השחרור יעמדו בתוקפם.

ניתנה היום, י"ט באדר התשע"ה (10.3.2015).

ש ו פ ט